

Regulacija zanimanja optometrist/ica i izrada standarda

Uvod

Kod izrade standarda zanimanja, Hrvatska kao dio Europske Unije, mora poštovati upute, smjernice i preporuke europske stručne organizacije (ECOO – European Council of Optometry and Optics) opisane u „Guidelines for optometric and optical services in Europe“.

<https://www.ecoo.info/professional-guidelines/>

ECOO se opet vodi smjernicama na svjetskom nivou koji je izdalo Svjetsko vijeće iz optometrije (WCO-World Council of Optometry) u „A Global Competency-Based Model of Scope of Practice in Optometry“ u kojem se navodi što sve optometrist mora znati i koje kompetencije treba imati.

<https://worldcouncilofoptometry.info/>

U „A Global Competency-Based Model of Scope of Practice in Optometry“ detaljno je opisano u četiri kategorije/nivoa poslovi i kompetencije u optometriji. Prva kategorija opisuje poslove i kompetencije optičara dok kategorije 2 do 4 opisuju poslove i kompetencije optometrista.

Model je dizajniran kako bi da pružio racionalan okvir za povećanu mobilnosti optometrijskih praktičara preko međunarodnih granica i potreba za promicanjem veće usklađenosti optometrijskog obrazovanja diljem svijeta. Ovaj model odražava promjene u obrazovanju i opsegu prakse i odluku WCO-a da **definira minimalne kompetencije potrebne kako bi se osoba mogla nazvati optometristom**. Rezultirajući dokument pregledali su korigirali i odobrili Odbori za obrazovanje, zakonodavstvo, registraciju i standarde WCO-a.

Treba napomenuti da se dokument ne bavi opsegom prakse optometrista u nekim državama SAD-a i drugdje gdje se mogu poduzeti manji kirurški zahvati, primijeniti injekcije i slično. Ova razina prakse smatrat će se razinom 5, a određivanje kompetencija povezanih s razinom 5 razmotrit će se u budućnosti.

HDOO je izdalo „Smjernice za optometrijske i optičke usluge u Hrvatskoj“ koje su prevedene i zakonima prilagođene ECOO smjernice „Guidelines for optometric and optical services in Europe“.

Obzirom zanimanje optometrist nije regulirano u hrvatskom zdravstvenom sustavu ove smjernice određuju rad optometrista koji su članovi Hrvatskog društva optičara i optometrista (HDOO) do regulacije zanimanja i djelatnosti u Hrvatskoj od strane državnih institucija.

Smjernicama se mogu se služiti samo optometristi koji su članovi HDOO-a i za njih su obvezujuće. U slučaju inspekcijskog nadzora članovi se mogu pozivati na opis optometrijskih poslova koji su definirani ovim Smjernicama. Optometristi koji nisu članovi HDOO-a ne smiju se pozivati na ove Smjernice jer su one ekskluzivno pravo članova HDOO-a.

Do regulacije zanimanja u Hrvatskoj ove Smjernice su dokument koji regulira rad optometrista.

Definicija zanimanja optometrist

Optometrist je stručnjak koji na temelju razgovora s klijentom i prikupljenih informacija o razlogu dolaska, povijesti vida i očiju te drugih podataka primjenjuje objektivne i subjektivne metode mjerenja i testiranja u svrhu određivanja optimalnog optičkog pomagala. Provjerava binokularni vid kontrolirajući paralelnost

vidnih osi i mjerenjem stereopsisa, te mjeri širinu akomodacijske sposobnosti. Primjenjuje razne testove za kontrolu funkcionalnosti očiju i radi skrining zdravstvenog stanja očiju detekcijom abnormalnih pojava i prema potrebi upućuje klijenta. Nadalje, optometrist na temelju analize rezultata mjerenja i testiranja, u konzultaciji s klijentom, određuje optimalan oblik optičke korekcije vida, naručuje i izrađuje optičko pomagalo, provjerava funkcionalnost pomagala i zadovoljstvo klijenta te ga savjetuje o pravilnom korištenju i pravilnoj skrbi o vidu i očima.

World Council of Optometry (WCO) u ranije navedenim dokumentima navodi se kako optometrist mora znati sve što i optičar uz nadogradnju optometrijskih znanja, vještina i kompetencija. Svjesni smo činjenice da su tijekom studija Očna optika na VVG-u nedovoljno zastupljena znanja, vještine i praksa koje bi pokrivala područja a koja bi bila potrebna studentima koji nemaju završenu srednju školu za optičara (ili prekvalifikaciju). Upravo za to i služi SZ sa opisima svih poslova, znanja, vještina i kompetencija koji u svojoj provedbi uključuje i planira razvojnu komponentu odnosno izmjene i dopune nastavnog programa studija.

Europska diploma iz optometrije koju je formirao i provodi European Council of Optometry and Optics (ECOO) također zahtijeva da svaki optometrist koji želi položiti ispit na zadanom nivou mora uz optometrijske poslove znati i optičarska znanja i vještine. Između ostaloga od kandidata se traži da zna i lotati.

U Europi visoke optometrijske škole koje žele podići vlastiti ugled, a ujedno i međunarodni rejting prijavljuju se za akreditaciju ECOO Europske diplome iz optometrije. VVG ima u planovima prijaviti se za akreditaciju.

Akreditacija predstavlja postotak prilagođenosti nastavnog programa i nastavnog procesa Europskoj diplomu iz optometrije. Prema nama dostupnim podacima nijedna optometrijska škola u Europi nema 100% akreditaciju nego se različiti moduli polažu u različitim školama. Na taj je način postignut uvjet mobilnosti te primjena znanja i vještina koje su osnova za ispunjenje projekata mobilnosti stručnjaka unutar zemalja članica EU.

Postupak regulacije zanimanja optometrist

Korak 1. Izrada standarda zanimanja (SZ)

Standard zanimanja (SZ) je dokument koji opisuje određeno zanimanje kroz popis svih poslova koje to zanimanje radi i popis kompetencija koje su potrebne kako bi se ti poslovi mogli odraditi.

U SZ su nabrojani i ukratko opisani svi poslovi koje će svi optometristi ukupno raditi. Važno je za shvatiti da se svi ti poslovi ne moraju nužno raditi na pojedinom radnom mjestu.

Kompetencija: Općenita izjava koja opisuje željena znanja, vještine i ponašanja učenika koji završe program (ili završe neki tečaj). Kompetencije obično definiraju primijenjene vještine i znanja koja ljudima omogućavaju uspješan nastup u profesionalnim, obrazovnim i drugim životnim okvirima.

Kompetencija: Sposobnost odraditi neki posao što zahtijeva određena znanja i vještine.

Korak 2. Izrada standarda kvalifikacije (SK)

Slijedeće je izrada standarda kvalifikacije (SK) na temelju SZ.

„Stručna kvalifikacija obuhvaća formalno obrazovanje i profesionalnu osposobljenost (stručno usavršavanje i osposobljavanje nakon završetka formalnog obrazovanja, kao i moguće stručno iskustvo stečeno pri obavljanju regulirane profesije u državi ugovornici Europskoga ekonomskog prostora – EEP), a temelju čega je kandidat stekao pravo obavljanja određene regulirane profesije u državi ugovornici EEP-a.“

Drugim riječima, standard stručne kvalifikacije je popis svih ishoda učenja koje po završetku obrazovanja određena kvalifikacija treba imati, a dokazuje se diplomom koju izdaje škola.

Ishod učenja: Vrlo specifična izjava koja točno opisuje što će student moći napraviti na neki mjerljiv način.

Ishod učenja: Opis naučenog koje je uvjet za odrađivanje nekog zadatka/posla.

Kompetencije su sposobnost za odraditi neki posao dok su ishodi učenja znanja i vještine potrebne za odraditi taj isti posao kao posljedica nastavnog procesa.

Korak 3. Izrada novog nastavnog školskog programa (NP)

Po izradi SK pristupa se izradi nastavnog programa (NP) koji rezultira ishodima učenja (što je student sve naučio) koji daju sposobnost studentu da zna odraditi neki posao. Nastavni program se prilagođava izrađenim SZ i SK.

Što će stručnjaci nekog zanimanje raditi ne određuje nastavni proces nego upravo SZ. Nastavni proces mora biti posljedica SZ i SK.

Korak 4. Stjecanje razlikovnih znanja i vještina kroz seminare i radionice

Za optometriste koji su svoju kvalifikaciju (diplomu) stekli po dosadašnjem nastavnom programu HDOO će organizirati stjecanje razlikovnih znanja i vještina tako da će svi sadašnji i budući optometristi imati iste kompetencije.

Područje rada zanimanja optometrist

Zanimanje optometrist i optometrija kao djelatnost u svijetu svrstana je u zdravstvo i takvog stava je i HDOO. No, zbog trenutnog odnosa snaga i interesa pojedinih grupacija odlučeno je da se standard zanimanja optometrist predloži u gospodarsku djelatnost, područje osobnih usluga, u koje spada i optička djelatnost i zanimanje optičar.

Slično se postupilo 2006. godine kada se osnivao studij Očne optike. Znalo se da će jedan dio oftalmologa pružati otpor nazivu „studij Optometrije“ pa se zato odabrao za njih manje iritantan naziv studij „Očna optika“ i kasnije se dobila dopusnica za kvalifikaciju „inženjer optometrije“.

Pretpostavka je da se na sličan način može definirati standard zanimanja optometrist u gospodarskoj djelatnosti i kasnije se eventualno pokušati prebaciti u zdravstvo.

Najvažnije je da je zanimanje optometrist samostalno, neovisno i samoregulirajuće. U zdravstvu se vjerojatno to sve ne bi moglo ostvariti jer je utjecaj oftalmologa prejak, a animozitet pojedinih prema optometristima prevelik. Osim toga, zdravstvo je zakonom regulirano i optometristi se nigdje ne spominju. Za mijenjanje zakona potrebno je snažno lobiranje, a HDOO u ovom trenutku nema tu snagu.

VVG je do nedavno nastojao ugurati optometriste u zdravstvo pod svaku cijenu. Nepoznato je koju bi optometristi cijenu kasnije morali platiti. Što bi sve bilo nametnuto također nije poznato uz nadu da se nikada niti neće saznati. Moguće da su odustali od zdravstva nakon što je VVG dobio odbijenicu ministra Beroša od zahtjeva za prebacivanje studija Očna optika u zdravstveni studij. Došlo je do situacije koja je poznata kao KVAKA 22 i ide ovako: ne može se studij proglašiti zdravstvenim studijem jer zanimanje nije zdravstveno već gospodarsko, a zanimanje ne može biti zdravstveno jer škola nema zdravstveni status.

Što će optometrist raditi ili što neće?

Standard zanimanja ne određuje što će optometrist raditi na nekom radnom mjestu već što će optometristi ukupno raditi na svim radnim mjestima. Banalan primjer: optometrist će u nekoj optici brisati

pod i nositi utržak u banku, možda će sudjelovati u prodaji i savjetovanju prilikom odabira naočala ili će izrađivati naočale dok će u drugoj optici optometrist raditi samo refrakciju za naočale, a drugi će optometrist pripasivati samo kontaktne leće. U očnoj poliklinici će optometrist raditi refrakciju i pripremati pacijenta za operaciju mrežnice, kapati u oko i širiti zjenice. U optici sigurno neće pripremati pacijenta za operaciju. I tako dalje. O svemu ovome odlučuje poslodavac odnosno odgovorna osoba u sistemu u kom je optometrist zaposlen. Ovo su primjeri koji mogu, a i ne moraju nužno opisivati pojedinog specifičnog poslodavca nego služe za vizualizaciju primjene optometrista.

Nije dobro prema osobnoj predodžbi o optometriji suditi što sve optometristi rade. Treba dozvoliti onima koji su u optometriji desetljećima (WCO i ECOO) neka opišu što sve optometristi rade. Taj popis sigurno pokriva sve optometrijske poslove koje optometristi rade u Hrvatskoj i dodatno taj popis sadrži i razvojnu komponentu, a to su poslovi koji će se kod nas raditi u skoroj budućnosti.

Sva zanimanja, pa tako i optometrist, se moraju razvijati i usvajati nova znanja i vještine jer zahtjevi rastu, tehnologija se razvija, a konkurencija je sve bolja. Svatko tko stagnira dugoročno je osuđen na propast.

Primjer 1.

Vlasnik izdvojene optike i želi zaposliti djelatnika koji će raditi i refrakcije i izrađivati naočale jer na toj lokaciji za početak ne očekuje puno posla. Ako mora zaposliti dvije osobe npr. optometrista i optičara na kraju godine će mu možda dobiti biti smanjena, ali ako zaposli samo optometrista koji zna i optičarske poslove onda može računati i na veću dobit.

Primjer 2.

Klijent nije zadovoljan s naočalama i optometrist treba utvrditi uzrok i kako bi to bio sposoban napraviti mora znati prilagoditi okvir, provjeriti centriranje, dioptrije, zakrivljenost okvira, nagib. Stručan optometrist sve to mora znati da bi mogao procijeniti i otkloniti smetnju.

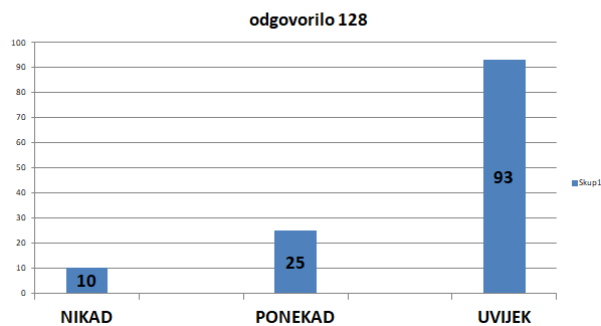
Neki kolege osporavaju da optometristi trebaju znati i optičarske poslove dok se drugi tvrde kako trebaju znati. Da bi se ova dilema malo bolje objasnila možemo poznavanje optičarskih poslova optometrista usporediti s optometrijskim poslovima oftalmologa. Oftalmolozi su za optometrijske poslove samo priučeni, ali ih moraju raditi, ako ništa drugo, jer je oštrina vida s najboljom korekcijom jedan od pokazatelja u kakvom su stanju oči.

Isto tako optometristi trebaju biti priučeni za optičarske poslove iako se u većini slučajeva od optometrista neće očekivati izrađivanje naočala. Možda u nekim optikama i hoće.

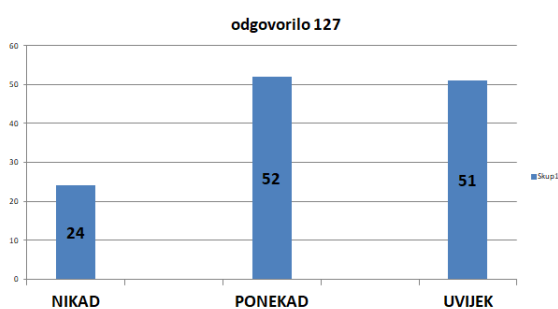
RAZLIČITA RADNA MJESTA OPTOMETRISTA - GRUBA PROCJENA (OVISI O POSLOVNOJ POLITICI VLASNIKA)	OD SVIH POSLOVA KOJI SE U OPTICI RADE
MALA OPTIKA - OPTOMETRIST (jedini zaposlenik) RADI SVE SAM	100%
MALA DO SREDNJA OPTIKA - OPTOMETRIST RADI VEĆINU POSLOVA	90%
SREDNJA OPTIKA - OPTOMETRIST RADI SAMO OPTOMETRIJSKE POSLOVE I RJEŠAVA REKLAMACIJE	70%
VELIKA OPTIKA - OPTOMETRIST RADI SAMO OPTOMETRIJSKE POSLOVE ILI SAMO DIO	50% - 70%
OČNA POLIKLINIKA - OPTOMETRIST RADI ŠTO MU VLASNIK/OFTALMOLOG DODIJELI	30% - 50%

Rezultati ankete o poslovima optometrista

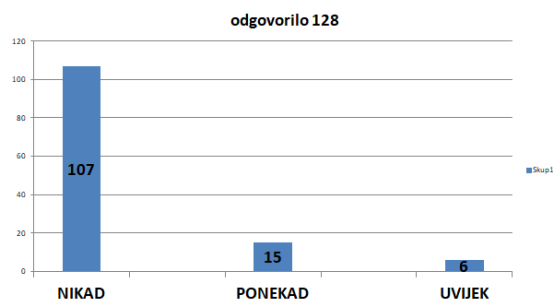
Na stranu što pojedinci misle da jedan optometrist treba ili ne treba znati raditi pogledajmo rezultate ankete iz 2019. što sve optometristi rade u Hrvatskoj.

Radite li i optičarske poslove?

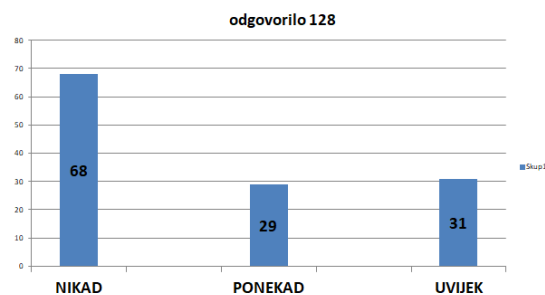
Više od 90% optometrista radi optičarske poslove.

Koristite li biomikroskop?

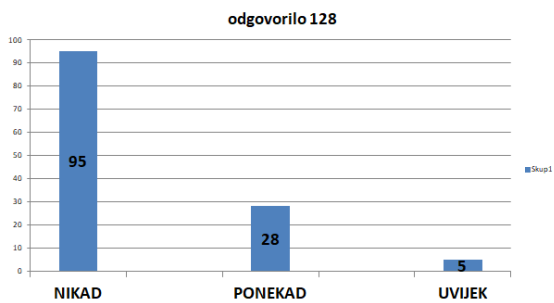
Više od 80% koristi biomikroskop.

Koristite li OCT?

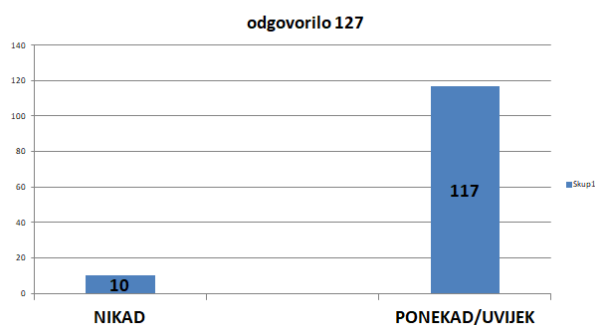
OCT koristi 13% anketiranih.

Koristite li tonometar (beskontaktni ili iglični)?

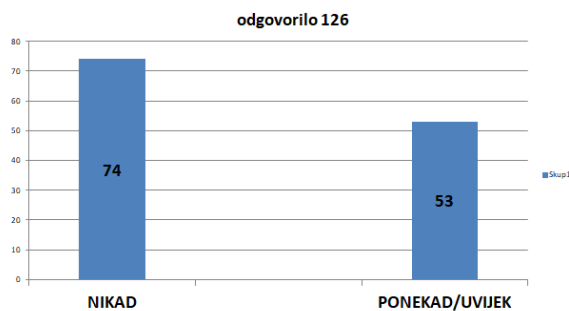
Više od 45% koristi tonometar.

Mjerite li vidno polje?

Oko 25% anketiranih optometrista mjeri vidno polje.

Fitate li mekane sferne KL?

Više od 90% fita mekane kontaktne leće.

Fitate li tvrde sferne KL?

Više od 40% anketiranih fita tvrde kontaktne leće.

Sve u jednoj tablici

Procjena što sve optometristi rade u Hrvatskoj, za što su osposobljeni i što bi sve ubuduće trebali znati raditi prikazana je u slijedećoj tablici. Ovo je popis što se sve optometristi rade i to ne znači da svaki optometrist to radi.

OPTOMETRIST	SADA u RH NA SVIM RADNIM MJESTIMA (PREMA ANKETI 2019.)	OPTOMETRIST (ING. OPT.) SADA SPOSOBAN, UČIO NA VVG-u	OPTOMETRIST UBUDUĆE TREBA UČITI NA VVG-u	BIHEVIORALNI OPTOMETRIST (MASTER) SADA	BIHEVIORALNI OPTOMETRIST (MASTER) UBUDUĆE SPOSOBAN ODRADITI	OPTOMETRIST U OČNOJ POLIKLINICI
	Intervjuira klijenta					
Prodaje optička pomagala						
Provjerava prednji dio oka						
Provjerava stražnji dio oka						
Mjeri objektivnu refrakciju						
Mjeri subjektivnu refrakciju						
Provjerava binokularni vid						
Koristi oftalmoskop						
Koristi biomikroskop						
Mjeri tonometriju						
Mjeri perimetriju						
Snima fundus oka						
Propisuje naočale						
Izrađuje naočale						
Propisuje mekane kontaktne leće						
Propisuje tvrde kontaktne leće						
Isporučuje kontaktne leće						
Koristi dijagnostička sredstva						
Testira vid vozača (ovlašteno)						
Testira vid korisnika računala i propisuje optička pomagala						
Prilagođava i izrađuje naočale za korisnike računala						
Testira i propisuje pomagala za slabovidne						
Izrađuje i prilagođava pomagala za slabovidne						
Upućuje klijenta liječniku						
Upućuje klijenta izravno oftalmologu						
Otkriva očne abnormalnosti						
Obavještava liječnika o očnim abnormalnostima						
Propisuje terapijske lijekove						

Procjenjuje vid i oči prije i poslije refrakcijske kirurgije						
Savjetuje klijente o refraktivnoj kirurgiji						
Propisuje i provodi vježbe vida (ortoptika)						
Testira i provodi vježbe vida sportaša						
Ispituje vid i propisuje naočale djeci 7 do 18						
Prilagođava i izrađuje naočale djeci 7 do 18						
Ispituje vid i propisuje naočale djeci 3 do 7						
Prilagođava i izrađuje naočale djeci 3 do 7						
Kontrolira rast kratkovidnosti						
Testira i provodi vježbe vida kod problema s učenjem						

ZNA	
NE	
ZNA	

RADI	
NE	
RADI	

Standard zanimanja optometrist

U tablici koja slijedi naglašenim fontom opisani su poslovi koje optometrist radi, a ispod su navedene sve pripadajuće kompetencije potrebne za odraditi taj posao.

KLJUČNI POSLOVI I PRIPADAJUĆE KOMPETENCIJE

Planiranje, organiziranje, održavanje, analiziranje i razvijanje rada optometrijske prakse

Samostalno planirati, uspostaviti, razvijati i održavati optometrijsku praksu i uskladiti sa zakonskim propisima vezanim uz zaštitu zdravlja, sigurnost na radu, prostornim i pristupnim zahtjevima.
Održavati, provjeravati i razvijati optometrijska znanja, kliničku stručnost i vještine kroz cjeloživotno formalno i neformalno učenje te uvoditi nove usluge.
Neovisno i samostalno prakticirati, bez potrebe za nadzorom i samostalno donositi odluke tako da proizvodi, usluge i savjeti budu prikladni i u najboljem interesu klijenta.
Samostalno djelovati u skladu sa standardima optometrijske struke te preporučiti i primijeniti samo potrebna odgovarajuća optička i druga pomagala, mjerenja i postupke.
Samostalno djelovati u skladu sa standardima etičkog kodeksa optometrijske struke i kodeksa ponašanja definiranih od hrvatskih i europskih optometrijskih mjerodavnih organizacija.
Koristiti sredstva i opremu iz optometrijske prakse i drugih raspoloživih praksi kako bi se osigurala i poboljšala skrb o vidu i očima klijenata.
Samostalno donositi odluke i uputiti klijenta zdravstvenim stručnjacima kada je problem s očima i vidom izvan optometristovih znanja, vještina i kompetencija.
Održavati, servisirati, kalibrirati i čistiti optometrijske instrumente i opremu.
Pružati uslugu skrbi o vidu i očima klijenata umanjanih tjelesnih i komunikacijskih sposobnosti.
Pokazivati poštovanje prema svim klijentima i osobama u pratnji.

Komuniciranje, konzultiranje i surađivanje

U komunikaciji s klijentom i osobama u pratnji saznati relevantnu povijest vezanu uz oči i vid te informacije o općem zdravlju, lijekovima koje uzima, obiteljskoj povijesti bolesti i vida, zahtjevima na radnom mjestu, životnom stilu i o ostalim osobnim potrebama.
Promatrati klijenta u svrhu uočavanja posturalnog i bihevioralnog odstupanja od uobičajenog.
Pojasniti klijentu važnosti pojedinih simptoma za vid i oči.
Tumačiti informacije iz klijentovih nalaza drugih stručnjaka.
Zatražiti i dobiti informativni pristanak klijenta ili osoba u pratnji o prikupljanju i čuvanju osobnih podataka u skladu s važećim propisima.
Komunicirati s klijentima koji imaju loše ili neverbalne komunikacijske vještine.
Informirati klijenta o mogućem utjecaju sistemskih bolesti i nuspojava lijekova na oči i vid.
Pojasniti i obrazložiti klijentu moguće posljedice za vid i zdravstveno stanje očiju u slučaju nepoštovanja preporuka.

Identificirati i odgovoriti na strahove, tjeskobe i brige klijenta o njegovoj dobrobiti vida i upravljati situacijom kada se očekivanja ne mogu zadovoljiti.
Savjetovati i informirati klijenta o vidu i očima kao i osobe u pratnji.
Samostalno formulirati plan promatranja, testiranja, procjena i mjerenja na temelju informacija iz konzultacija s klijentom.

Mjerenje, testiranje, procjenjivanje i promatranje u optometrijskom procesu

Samostalno provoditi plan testiranja, procjena, promatranja i mjerenja na točan, stručan i siguran način i korigirati plan ovisno o rezultatima.
Informirati klijenta o tehnikama i metodama koje će biti primijenjene, svrhu istih i o obliku klijentove suradnje.
Samostalno izmjeriti i provjeriti stanje habitualne optičke korekcije.
Samostalno izmjeriti oštrinu vida s postojećom korekcijom i bez korekcije.
Samostalno izmjeriti zakrivljenosti rožnice tehnikom keratometrije ili topografije i procijeniti pravilnost.
Samostalno izmjeriti i procijeniti refrakcijski status očiju objektivnim metodama.
Samostalno izmjeriti refrakcijski deficit očiju subjektivnim metodama i oštrinu vida ovisno o ergonomskim potrebama i udaljenostima na radnom mjestu, u slobodnom vremenu, rekreaciji i sportu klijenta.
Samostalno procijeniti okulomotornu funkciju procjenom očnih pokreta praćenja, sakada i motiliteta očiju, uzimajući u obzir ograničenja u svim smjerovima gledanja.
Samostalno procijeniti binokularnu funkciju u smislu latentnog odstupanja, smjeru i veličini heteroforija te kvaliteti i ekscentričnosti fiksacije.
Procijeniti status binokularnosti kroz procjenu parametara kao što su senzorna i motorna fuzija, supresija, diplopija, stereopsis, ambliopija, retinalna korespondencija.
Samostalno izmjeriti i analizirati akomodacijsku širinu i prilagodljivost akomodacije kroz procjenu parametara kao što su stabilnost akomodacije, relativna akomodacija, brzina promjene i izdržljivost akomodacije, monokularne i binokularna amplitude akomodacije.
Samostalno procijeniti zdravstveno stanje prednjih dijelova oka i vjeđa i detektirati abnormalne promjene koristeći biomikroskop s procijepnim osvjetljenjem, optički koherentni tomograf i druge instrumente za snimanje i promatranje.
Samostalno ispitati stražnji dio oka pomoću direktnih i indirektnih tehnika i prepoznati abnormalna stanja i promjene koristeći oftalmoskopiju, biomikroskopiju s procijepnim osvjetljenjem, fundus fotografiju, optičku koherentnu tomografiju i druge instrumente i interpretirati rezultate.
Samostalno procijeniti sastav i kvalitetu suznog filma.
Samostalno procijeniti reakciju i funkcionalnost zjenice.
Samostalno procijeniti percepciju boja.
Samostalno koristiti beskontaktni tonometar za mjerenje intraokularnog tlaka i samostalno analizirati i interpretirati rezultate te ih povezati s drugim nalazima.
Samostalno koristiti beskontaktni pahimetar za mjerenje debljine rožnice i analizirati i interpretirati rezultate vezano uz korekciju rezultata mjerenja očnog tlaka i procjenu stanja rožnice.
Samostalno izmjeriti osjetljivost vidnog polja klijenta različitim metodama i standardima te analizirati i interpretirati rezultate.
Samostalno procijeniti vidno polje alternativnim tehnikama kao što su konfrontacijsko, tangencijalno i Amsler test.

Analiziranje i interpretiranje rezultata optometrijskih mjerenja, testiranja, procjena, promatranja i konzultacija te formuliranje plana rješavanja

Samostalno analizirati, interpretirati i integrirati rezultate mjerenja, testiranja i promatranja te rezultate povezati sa simptomima i poteškoćama klijenta te definirati uzrok.
Samostalno izraditi plan rješenja klijentovih problema i poteškoća s vidom i provesti plan u dogovoru s klijentom.
Procijeniti značaj pronađenih znakova i simptoma tijekom testiranja, promatranja i mjerenja u odnosu na zdravstveno stanje i dobrobit klijenta.
Savjetovati o mjerama zaštite očiju i vida prema relevantnim standardima i propisima te savjetovati klijenta u pogledu njegovih vizualnih potreba.
Prepoznati uočene abnormalnosti na oku i uputiti obiteljskom liječniku ili oftalmologu kada je to potrebno.

Primjenjivanje naočala kao korekcije vida

Samostalno procijeniti prikladnost naočala kao oblika korekcije vida u konzultaciji s klijentom kroz razmatranje optičkih i drugih čimbenika kao što su refrakcijski status, blizinski dodatak, udaljenost između zjenica, radna udaljenost, potrebe na radnom mjestu, rekreacijske potrebe, zahtjevi uvećanja i prizmatске potrebe.
Samostalno povezati refrakciju klijenta, vizualne zahtjeve i druge nalaze kako bi se odredio oblik recepta za naočale i vrsta naočalnih leća.
Samostalno izdati potpuni recept, u obliku pisanih uputa, koji omogućava i osigurava ispravnu izradu naočala kao korekcijskog pomagala i prihvatiti odgovornost za sadržaj recepta/uputa.
Savjetovati klijenta kod odabira naočala koje odgovaraju njegovim potrebama te izmjeriti i prilagoditi odabrani okvir glavi i licu klijenta.
Naručiti naočalne leće s podacima o vrsti leća, indeksom loma, promjerom, dioptrijskoj jakosti, adicijom, doradama, rubnim debljinama i ostalim specifičnim parametrima.

Primjenjivanje kontaktnih leća kao korekcije vida

Samostalno procijeniti prikladnost i odrediti optimalnu vrstu kontaktnih leća na temelju informacija i razmatranja o načinu života, profesionalnih potreba, okolišu, faktoru rizika, kvaliteti vida, udobnosti, trajanju leća, zdravstvenom statusu oka, količini i kvaliteti suza, topografiji rožnice i želji klijenta.
Instruirati klijenta o ispravnom nošenju i održavanju kontaktnih leća i važnosti dosljednog pridržavanja tih uputa te važnosti redovitih kontrola radi održavanja zdravlja očiju i kvalitete vida.
Instruirati klijenta o ispravnom stavljanju i vađenju kontaktnih leća te kako ih nositi i održavati.
Samostalno odabirati probne mekane leće, procijeniti nalijeganje i pokretljivost, nadrefrakcijom korigirati dioptriju, naručiti sferne, torične i multifokalne mekane kontaktne leće.
Samostalno izmjeriti parametre tvrdih kontaktnih leća koje klijent nosi i izmjeriti oštrinu vida koju postiže kao i procijeniti pokretljivost i nalijeganje u oku.
Samostalno odabirati probne tvrde leće, procijeniti centriranje i pokretljivost, procijeniti nalijeganje fluoresceinom i korigirati parametre radi bolje funkcionalnosti te formulirati narudžbu.
Samostalno provjeriti naručene kontaktne leće u oku klijenta, nalijeganje i pokretljivost, postignutu oštrinu vida i zadovoljstvo klijenta te napisati recept.
Redovito pratiti i evidentirati ponašanje kontaktnih leća u oku, oštrinu vida, zdravstveno stanje očiju i pridržavanje klijenta uputa o pravilnom nošenju i održavanju kontaktnih leća.

Savjetovanje i primjenjivanje pomagala za slabovidnost

Samostalno procijeniti prikladnost i odrediti vrstu uređaja za slabovidnost radi poboljšanja vidnih performansi i uzeti u obzir čimbenike kao što su zahtjevi povećanja, radne udaljenosti, vidno polje, zahtjevi rasvjete, kontrola bliještanja, optički učinci, bolesti očiju povezane sa slabim vidom i prognoza.
Samostalno propisati pomagalo za slabovidnost prilagođeno klijentovim vizualnim zahtjevima i funkcionalnim potrebama te uputiti klijenta o pravilnoj uporabi.
Pratiti i procijeniti učinkovitost propisanog pomagala za slabovidnost i preporučiti dodatni ili alternativni uređaj.

Izrađivanje naočala kao korekcije vida

Prekontrolirati vrstu, dioptrijsku jakost, promjer i završne dorade naočalnih leća i usporediti s podacima iz narudžbe.
Samostalno centrirati, skenirati oblik okvira, obrubiti naočalne leće i montirati u naočalni okvir.
Prekontrolirati gotove naočale prema receptu i centriranju, očistiti ih i priložiti jamstvo, upute o korištenju i održavanju, izjavu o sukladnosti i pripremiti za izdavanje.

Evidentiranje rezultata konzultacija, optometrijskih mjerenja, testiranja, procjena i promatranja

Voditi evidenciju osobnih podataka klijenata, prikupljenih informacija iz razgovora, rezultata mjerenja i testiranja, dogovorenih korekcijskih pomagala i savjeta na čitljiv, siguran, pristupačan, trajan i nedvosmislen način, a sve u skladu sa zakonom o zaštiti osobnih podataka.
Izdati osobne i povjerljive podatke klijenta samo ako klijent, zakonski skrbnik, zakon ili obveze optometrijske prakse to zahtijevaju.

Osiguranje kvalitete pridržavanjem standarda optometrijske struke i rješavanjem prigovora na funkcionalnost korekcije vida

Provjeriti zadovoljstvo klijenta isporučenim optičkim pomagalom nakon određenog vremena.
Samostalno izmjeriti i prekontrolirati ugrađene leće u okvir za naočale prema europskim standardima tolerancija i usporediti s pisanim uputama za izradu.
Samostalno provjeriti funkcionalnost i udobnost naočala na licu i glavi klijenta i izmjeriti oštrinu vida.
Samostalno izmjeriti i prekontrolirati parametre isporučenih kontaktnih leća, usporediti s pisanim uputama za izradu i provjeriti prema europskim standardima tolerancija.
Provjeriti funkcionalnost kontaktnih leća u oku klijenta, nalijeganje, pokretljivost, udobnost i oštrinu vida.
Samostalno komunicirati s klijentom na profesionalan i susretljiv način radi prikupljanja informacija o nezadovoljstvu uz vođenje evidencije.
Pronaći izvor nezadovoljstva na temelju informacija dobivenih od klijenta, izmjerenih vrijednosti i uočenih nepravilnosti i riješiti na zadovoljstvo klijenta.
Ponovno samostalno provesti refrakcijska mjerenja i testiranja kada su naočale ili kontaktne leće napravljene u skladu s pisanim uputama za izradu, a klijent i dalje izražava svoje nezadovoljstvo.

Zaštita zdravlja i okoliša

Promovirati skrb o očima i vidu kao i općem zdravlju informacijama o zaštiti očiju i vida kao i o mjerama koje udovoljavaju zahtjevima propisanih standarda u profesionalnim i rekreacijskim aktivnostima.
Pridržavati se politike zdravlja, čistoće i sigurnosti u optometrijskoj praksi kao i primijeniti odgovarajuće mjere za kontrolu infekcije.
Procijeniti stanje koje zahtijeva hitno upućivanje i usmjeriti klijenta na hitnu skrb obiteljskog liječnika, oftalmologa ili hitne medicinske pomoći.

Zaključak

Optometrist je kompleksno zanimanje i o radnom mjestu ovisi do koje će mjere ta kompleksnost biti iskorištena. Što će optometrist raditi ovisi o poslovnoj politici optike ili poliklinike u kojoj je zaposlen.

Prijedlog STANDARDA ZANIMANJA OPTOMETRIST nije napravljen prema predodžbi jednog optometrista već je na WCO/ECOO podlozi, sukladno Metodologiji izrade standarda zanimanja i Zakonu o hrvatskom kvalifikacijskom okviru, anketirano 16 poslodavaca i zaposlenika i za svaki predloženi posao najmanje 50% anketiranih se izjasnilo da ih rade i da su potrebni u STANDARDU ZANIMANJA.

Nadam se da će ovaj opširniji opis i objašnjenje razjasniti većinu nedoumica i skepsi prema predloženom STANDARDU ZANIMANJA.

Za dodatna pitanja i primjedbe možete kontaktirati HDOO na mail hdooinfo@gmail.com ili na 098439690.